

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพึ่งพาตนเองและการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี การศึกษาในครั้งนี้จะใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจตามระเบียบวิธีการวิจัย รายละเอียดมีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร ได้แก่ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 64 กลุ่ม จำนวนสมาชิก 766 ราย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการคัดเลือกจากประชากรที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี การศึกษาในครั้งนี้จะใช้รูปแบบคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบหลายชั้น

1.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane 1973) โดยยอมให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (ราย)
 N = จำนวนหน่วยประชากร (ราย)
 e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

$$\text{แทนค่า} \quad n = \frac{766}{1 + 766 \times (0.05)^2} = 265 \text{ ราย}$$

ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ จำนวน 265 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.59 ของประชากร ที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนทั้งหมด โดย การสุ่มตัวอย่าง สุ่มแบบชั้นภูมิ ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 ประชากรที่ศึกษาแบ่งออกเป็นวิสาหกิจชุมชนในจำนวนทั้ง 10 ตำบล ของอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี แล้วคำนวณจำนวนตัวอย่างตามจำนวนสัดส่วนวิสาหกิจ

ชุมชนแต่ละตำบล โดยใช้สูตรการกระจายตามสัดส่วนของประชากรในวิสาหกิจชุมชนแต่ละตำบล คือ

$$\text{สูตร } n_i = \frac{n N_i}{N}$$

เมื่อ n_i = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาของแต่ละตำบล
ที่ i (ราย)

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ศึกษา ซึ่งมีค่าเท่ากับ 265 ราย

N_i = จำนวนสมาชิกทั้งหมด (ประชากร) ในวิสาหกิจชุมชนแต่ละตำบล
ที่ i (ราย)

N = จำนวนสมาชิกทั้งหมด (ประชากร) ในวิสาหกิจชุมชนอำเภออินทร์บุรีทั้งหมด มีค่าเท่ากับ 766 ราย

$i = 1, 2, 3, \dots, 20$

ตารางที่ 3.1 กลุ่มตัวอย่างวิสาหกิจชุมชนที่ใช้ในการศึกษาทั้ง 10 ตำบลของอำเภออินทร์บุรี

ตำบล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ทับยา	28	10
ประศุก	119	41
อินทร์บุรี	102	35
ห้วยชัน	137	47
โพธิ์ชัย	75	26
น้ำตาล	34	12
ทองเอน	132	46
จั่วราย	96	33
ท่างาม	10	4
จีน้ำราย	33	11
รวม 10 ตำบล	766	265

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง (Structural Questionnaire) โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1.1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษารวบรวมข้อมูลจากงานวิจัย ผลการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัย

2.1.2 กำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถาม จากการสรุปข้อมูลที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม เพื่อครอบคลุมเนื้อหาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่จะวิจัย

2.1.3 กำหนดเนื้อหาของแบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของประชากรที่ศึกษาประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ฯ โดยคำถามเป็นแบบเลือกตอบ ประเด็นคำตอบที่ต้องการ และความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยคำถามมีลักษณะเป็นนามมาตร (Nominal Scale) ประกอบด้วยข้อคำถามความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 12 ข้อ (โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

ตอบถูก	1	คะแนน
ตอบผิด	0	คะแนน

โดยมีคะแนนเต็ม 12 คะแนน และใช้คะแนนเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม โดยแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มคือ กลุ่มที่ได้คะแนนน้อยกว่า 3 คะแนน คือมีความรู้ที่น้อยที่สุด กลุ่มที่ได้คะแนน 4 -5 คะแนน คือมีความรู้ น้อย กลุ่มที่ได้คะแนน 6 -7 คะแนน คือมีความรู้ปานกลาง กลุ่มที่ได้คะแนน 8 – 9 คือ มีความรู้มาก และกลุ่มที่ได้คะแนนมากกว่า 10 คะแนนขึ้นไป คือ ความรู้มากที่สุด

ส่วนที่ 2 การพึงตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยคำถามเป็นการเลือกตอบใช้วัดแบบประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ เกณฑ์การให้คะแนนจะเป็น 5 ระดับ

5 คะแนน	หมายถึง มีการรับรู้/ การปฏิบัติ/ มีการพึงตนเองในระดับมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง มีการรับรู้/ การปฏิบัติ/ มีการพึงตนเองในระดับมาก
3 คะแนน	หมายถึง มีการรับรู้/ การปฏิบัติ/ มีการพึงตนเองในระดับปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง มีการรับรู้/ การปฏิบัติ/ มีการพึงตนเองในระดับน้อย
1 คะแนน	หมายถึง มีการรับรู้/ การปฏิบัติ/ มีการพึงตนเองในระดับน้อยที่สุด

ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= \frac{4}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ดังนั้นเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับการพึงพาตนเอง คือ
 คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง มีการรับรู้ / มีการปฏิบัติ / การพึงพาตนเองในระดับมากที่สุด
 คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง มีการรับรู้ / มีการปฏิบัติ / การพึงพาตนเองในระดับมาก
 คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง มีการรับรู้ / มีการปฏิบัติ / การพึงพาตนเองในระดับปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง มีการรับรู้ / มีการปฏิบัติ / การพึงพาตนเองในระดับน้อย
 คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง มีการรับรู้ / มีการปฏิบัติ / การพึงพาตนเองในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน โดย
 คำถาม
 เป็นการเลือกตอบใช้วัดแบบประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการพึ่งพาตนเองของสมาชิก
 วิสาหกิจ ชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้คำถามเป็นแบบปลายเปิด ใช้เหตุผลประกอบ
 2.1.4 การตรวจสอบความเหมาะสมของแบบสอบถาม เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้อง
 สมบูรณ์ ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปให้คณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบ
 ความเหมาะสม และให้คำแนะนำแก้ไข

2.1.5 ปรับปรุงแบบสอบถาม ทดสอบแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามไปทำ
 การทดสอบ (pre test) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 20

ราย นำผลการสอบถามที่ 2 ไปทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (reliability consistency) ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient of alpha หรือ Cronbach) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการทดสอบค่าความเที่ยงตรง พบว่าค่าเกี่ยวกับระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.8812 ค่าเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.9221 และระดับการพึ่งพาตนเองค่ามีการพึ่งพาตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.9408 ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ในเกณฑ์สูงจึงสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนปฏิบัติ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยประสานไปยังประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี เพื่อให้นัดสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในการเก็บข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยได้นัดสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในการให้ข้อมูลตามสถานที่นัดหมาย และได้แจกแบบสอบถามให้สมาชิกวิสาหกิจชุมชนจำนวน 265 ชุด โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 4 ผู้วิจัยเป็นผู้ตรวจนับความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นขั้นตอนดังนี้

4.1 เมื่อผู้วิจัยได้รับข้อมูลเรียบร้อยแล้ว นำมาจำแนกหมวดหมู่แจกแจงข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลก่อนที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นไปบันทึกเข้าระบบคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4.2 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล อธิบายลักษณะของข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติพรรณนา วิธีทางสถิติในการวิเคราะห์ โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบปกติ

(Multiple Regression) หาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2554 : 173) โดย
สมการวิเคราะห์หมีดังนี้

$$Y = a + b_1X_1 + b_2X_2 + \dots\dots\dots b_nX_n + e$$

โดยที่ Y = ตัวแปรตาม

X = ตัวแปรอิสระ

a = ค่าคงที่ (Constant) หรือส่วนตัดแกน Y

$b_1 b_2 \dots b_n$ = ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (Regression coefficient)

e = ความคลาดเคลื่อนอย่างสุ่ม

